

Miljømerkings årsrapport 2011

Med styrets årsberetning og årsregnskap

Miljømerking
www.svanemerket.no

Makt og avmakt i miljøkampen

© Morten Melgård

Wangari Maathai, den kenyanske fredsprisvinneren, døde 25. september 2011. Hun viste oss at for å bevare miljøet kreves konkret handling, hver dag. Maathai startet med å lære kvinner å plante trær for at de skulle kunne få "sitt daglige brød", men det utviklet seg til en stor afrikansk bevegelse for å ta vare på naturressursene og miljøet. Hennes arbeid ble kronet med Nobels fredspris i 2005, og med den prisen ble det en gang for alle fastslått at miljøarbeid er fredsarbeid.

De fleste kriger har sitt opphav i kampen om ressurser, og derfor er alt arbeid for å sikre og bevare miljøet og ressurser krigsførebyggende. Eller som Maathai selv sa det: "I løpet av noen få årtier vil sammenhengen mellom miljø, ressurser og konflikter bli sett på som like opplagt som sammenhengen vi i dag erkjenner mellom menneskerettigheter, demokrati og fred".

Med sitt arbeid viste også Maathai oss noe helt avgjørende for miljøarbeidet: Folkelig mobilisering. Troen på at det nytter. Troen på at det jeg gjør nytter. For det er med våre hoder og hjerter vi velger framtida, enten det skjer med stemmeseddelen hvert annet år, eller med handlekurven hver eneste uke eller dag. De valgene du og jeg tar betyr noe, ja, de kan faktisk forandre.

Alle de store miljøproblemene er summen av miljøeffekter fra produksjon, produkter og forbruk. Derfor betyr det mye hvordan produksjonen foregår, hvordan produktene blir og hva og hvordan vi forbruker. Skal vi vinne kampen for miljøet og framtida, må vi klare å formidle dette enkle budskapet til både hodet og hjertet.

Takk til alle, produsenter, importører og viktige samarbeidspartnere som har bidratt til at Svanemerket økte omsetningsandelen i dagligvarebutikkene, og at det ble 10 prosent økning av svanemerkede produkter for norske forbrukere. Det gir konkrete miljøresultater – hver dag.

Nordisk Miljømerkingsnemnd vedtok i 2011 en ny fire års strategi for Svanemerket. Ambisjonene er høye og målene er:

- Svanemerket skal bidra til stadig miljøforbedring på områder/produkter hvor det er høy relevans og stort potensial for miljøforbedringer.
- De nordiske forbrukerne anerkjenner Svanens miljønytte og velger svanemerkede produkter.
- Svanemerket skal være den mest attraktive miljøordningen for næringslivet i Norden – også for dem som ikke har Norden som sitt primære kjernemarked.

Kjent og anerkjent

Høy kjennskap til Svanen

Svanemerket er godt kjent. Når de som er blitt spurt får se logoen, svarer 93 prosent at de kjenner Svanen. (Respons Analyse januar 2012).

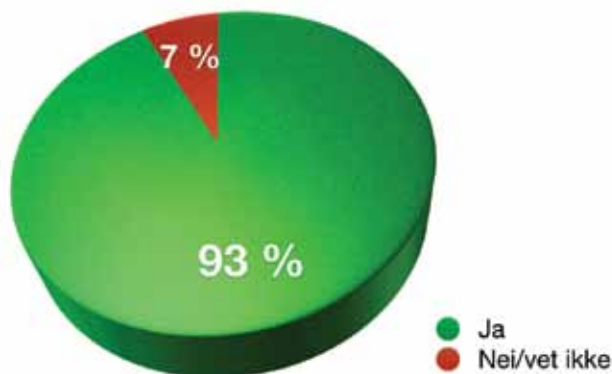
Svanemerket blir i følge samme undersøkelse i sterkere grad enn andre merker knyttet til begrepene “gode miljøvalg”, “strengt krav”, “offisielt merke” og “et merke jeg liker”. Og i større grad enn tidligere blir Svanemerket forbundet med ordet ”klima”.

Svanen er “Top of mind”

På spørsmålet ”hvilke miljømerker kjenner du?” svarer 73 prosent Svanemerket som første svar, mot 78 prosent i 2010 og 77 prosent i 2009. Andre merker blir nevnt først av bare 3 prosent eller færre.

Høy tillit

I samme undersøkelse svarte 85 prosent av nordmennene at de i ganske eller svært stor grad hadde tillit til at Svanemerket viser at produktet er mindre miljøskadelig. Tilsvarende tall i 2010 var 87 prosent og i 2009 84 prosent.

93 prosent av befolkningen svarer at de kjenner Svanemerket

Hva er miljømerking?

Miljømerking er opprettet for å gjøre det enkelt for små og store innkjøpere å ta gode miljøvalg. Miljømerking er derfor også et verktøy for produsenter og importører som vil ta miljøansvar, og som ønsker å kommunisere dette.

Kravene for å kunne miljømerke et produkt er basert på livssyklusvurderinger, og alle relevante miljøaspekt

vurderes. Krav utvikles i åpenhet, og vedtas av en uavhengig instans. Når en vare eller en tjeneste skal miljømerkes, må produsenten dokumentere at alle kravene er oppfylt. Miljømerking kontrollerer opplysningene, og foretar også kontroll hos produsenten. Kravene har en gyldighetstid på 3 – 5 år, deretter fastsettes nye krav.

Miljømerking forvalter både Svanemerket (nordisk) og EU Ecolabel (europisk).

Svanens innkjøperklubb

Svanens innkjøperklubb har som grunnidé at profesjonelle innkjøp skal være en sterk drivkraft i retning av et bærekraftig samfunn.

Innkjøperklubbens mål er å gjøre det enkelt for virksomheter å forbedre sin innkjøpsvirksomhet, og å øke etterspørselen etter svanemerkede produkter. Gjennom deltagelse i Innkjøperklubben oppnår virksomhetene konkrete miljøresultater og de kan synliggjøre sitt miljøengasjement.

Forpliktelser og tilbud

For å være deltager i Svanens innkjøperklubb må virksomheten ha en overordnet miljøpolicy samt en innkjøpspolicy som viser hvordan man tar miljøhensyn ved innkjøp. Miljømerking kan hjelpe til med å utforme policyer. Deltagere får også gratis veiledning i formulering av miljøkrav og hjelp til å evaluere tilbud ved større anbudskonkurranser. Svanemerket er det sentrale verktøyet som brukes ved innkjøp.

Seminar

Deltagere i Innkjøperklubben blir invitert til gratis seminarer for å bli informert og motivert. I januar arrangerte Innkjøperklubben et arbeidsmøte med temaet "Pengemakt skaper miljømarked". Deltagerne fikk her blant annet høre hvordan Helse Sørøst RHF bruker Svanens innkjøperklubb, og resultatene Aspelin Ramm hadde oppnådd med sin miljøsatsning så langt.

Den 14. oktober arrangerte Aspelin Ramm og Svanens

innkjøperklubb et seminar i forbindelse med at Aspelin Ramm skal rehabilitere gamle Norsk Medisinaldepot sine 30 000 kvm på Kalbakken i Oslo, og ønsker økt utvalg av Svanemerkede byggevarer. Tittel på seminaret var "Vil du være med på vinnerlaget?". 30 leverandører deltok og følges opp av markedsavdelingen med tanke på nye søknader og utvidelser av lisenser innenfor bygningsplater, gulv, kjemiske byggprodukter og vinduer. Aspelin Ramm fikk oppslag på www.tu.no samme dag med tittelen "Finner ikke miljøprodukter".

Innkjøperklubbens deltakere var også sterkt representert på Nanoseminar (se side 6).

Status

Ved utgangen av 2011 var 41 virksomheter deltagere i innkjøperklubben. Antallet har tidligere vært oppe i 63. Årsaken til nedgangen i antall deltagere er at Steen & Strøm kjøpesentre og Amfi kjøpesentre har sentralisert sine innkjøp og sin deltakelse hos hovedkontoret. Årets nye deltagere er Greentech Holding, Amfi Drift AS, Anker Renhold AS, Sartor Storsenter, Eatconcept Norway as, Mjøspanel AS, Forbo Flooring AS, Bergfald & Co og Kystverkets hovedkontor.

I 2011 var Norge med å forberede lansering av innkjøpernettverk i de andre nordiske landene og samordne metoder og retningslinjer nordisk. Det planlegges å lansere nettverk i Danmark våren 2012 og på Island og i Finland høsten 2012.

Resultater

Deltagerne i innkjøperklubben kjøpte svanemerkede varer og tjenester for cirka 180 millioner kroner i 2010 og Miljømerking regner med en økning i 2011. Rap-

porteringsfrist for innkjøpene gjort i 2011 er 1. april 2012 og vil komme med i årsrapporten for 2012. Dette utgjør 48 prosent av innkjøpene innenfor de områdene som er prioriterte produktgrupper. En tredjedel av deltagerenes kjøp av overnatting gikk til svanemerkede hotell. Deltagerene har rapportert inn 36 trykksaks-kjøp, hvorav 34 var svanemerkede trykksaker.

Deltagerene kjøpte svanemerkede renholdstjenester for 22 millioner av totalt 71 millioner. At beløpet ikke er enda høyere skyldes at det ikke er mange renholdsbedrifter som har Svanemerket.

Etterspørsel og innkjøp fra deltakere i innkjøperklubben fører til flere svanemerkede produkter. Spesielt for rengjøringsjenester, trykkerier, og hoteller virker Innkjøperklubben til å ha bidratt sterkt for et økt tilbud av svanemerkede produkter. I 2011 fikk tre nye rengjøringsbyråer, elleve nye trykkerier og ni nye hotell Svanemerket. Innkjøperklubben har også vært en viktig årsak til det stadig økende tilbudet av svanemerkede byggevarer, hvor det i 2011 blant annet kom 24 nye kjemiske byggprodukter og bygningsplater fra to nye produsenter.

Pristildelninger

På Miljømerkings frokostseminar om nanoteknologi i september vant Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF) prisen for beste innkjøper for sine innkjøp i 2010. KLIF kjøpte svanemerkede produkter i alle produktgrupper der det var lett tilgjengelig og i tillegg

innenfor flere utfordrende produktgrupper som rengjøringsjenester, kontormaskiner og møbler. Gjennom å bruke Svanens krav i sine anbud oppnådde KLIF den høyeste andelen svanemerkede produkter av de mest miljøoffensive innkjøpere i Norge. Dette er et imponerende resultat tatt i betraktning at offentlige innkjøpere ikke har anledning til å kreve at produkter skal være Svanemerket, men bare at produktene må oppfylle kravene som ligger til grunn for sertifiseringen.

KLIF fikk prisen som "Beste innkjøper".

Frokostseminarer

Nanoteknologi

22. september arrangerte Miljømerking seminaret "Nano for liten, nano for stor" om nanoteknologi. Både lisensinnehavere og deltagere i Svanens innkjøperklubb fikk høre innlegg om hva nanoteknologi er, og fordeler og ulemper ved materialer laget av og med denne teknologien. De som var på seminaret fikk også høre hvordan leverandører av svanemerkede produkter som Forbo Flooring, ISS Norge, og Lilleborg Profesjonell forholder seg til nanoteknologi. Ingvild Kvien Bengtsson i Miljømerking la frem ferske undersøkelser som viste at både forbrukere og profesjonelle har dårlig kjennskap til nanoteknologi. Hun fortalte videre om mulig risiko som nanopartikler i produkter medfører og hvordan Svanemerket forholder seg til disse i sine krav.

Drivstoff

I mai arrangerte Miljømerking seminaret "Grønn, grønnere, svanemerket" om miljøtilpasset drivstoff og Svanemerkets forslag til nye miljøkrav som nylig hadde vært ute på høring. Kristian Kruse, prosjektleder for revideringen, presenterte hva som var endret i miljøkravene, og han oppsummerte og ga Miljømerkings svar på høringsinnspillene som hadde kommet. På seminaret fikk deltagerne også høre hvordan to av Norges største produsenter av biodrivstoff produserer og vurderer markedssituasjonen for miljøtilpasset drivstoff i Norge.

Lyse Neo som produserer biogass fra matavfall, husdyrgjødsel og kloakk mente Rogalandsregionen har stort potensial for både produksjon og salg av biogass. Borregaard, som er verdens største produsent av andregerasjons drivstoff, fortalte om hvordan de arbeider for å nå målet om å redusere CO₂-utslippene fra drivstoffet med nesten 100 prosent.

Bygg - Framtidens bolig

Byggebransjen er et viktig sats-

ningsområde for Miljømerking. Bygg og bolig står for cirka 40 prosent av energiforbruket, cirka 40 prosent av klimagassutslippene og cirka 40 prosent av avfallsmengdene i verden. Miljømerking inviterte derfor bransjen til frokostseminaret "Framtidens bolig" i november der temaet var hvordan framtidens grønne bolig kan være. Seminaret var populært i bransjen og ble tidlig fullbooket.

De frammøtte fikk høre hvordan Husbanken gir økonomiske incitament for å stimulere miljøtilpasset boligbygging. Et av tiltakene er at de som skal bygge et svanemerket hus kan få lån med Husbanken sin beste rente. Johnny Kellner, teknikk- og miljøsjef i Veidekke, fortalte hvordan og hvorfor Veidekke i Sverige bygde de første svanemerkede leilighetene i verden. Miljømerkings egen ekspert på bygg og miljø, Ola Rise, holdt foredrag om kravene Svanemerket stiller til hus og leiligheter.

Møbler – framtidens møbelunivers

Frokostseminaret "Framtidens møbelunivers" omhandlet de nye miljøkravene til møbler og innredninger. Dette er en viktig produktgruppe for Miljømerking med 291 ulike produkter når seminaret ble arrangert i mai. Seminaret ble raskt fulltegnet av møbelprodusenter, møbelkjeder og andre bransjeaktører. Produktansvarlig Kristian Kruse fortalte om hva som var endret i de nye kravene til svanemerkede møbler og hvorfor. Miljøsjef Carl Peter Aaser i HÅG fortalte om hvordan de jobbet med å kommersialisere Svanemerket. Deltagerne fikk også høre om Svanemerkets posisjon og markedsmulighetene som finnes.

Andre markedstiltak

Småbarnsfamilien

Småbarnsfamilien er en viktig målgruppe for Miljømerking. Småbarnsforeldre ønsker å ta riktige valg for barnet og er derfor åpne for å endre forbruksmønsteret. Med et godt grunnlag i barndommen kan de gode vanene følge den oppvoksende generasjonen gjennom livet.

God start

Gjennom prosjektet "God start" er Miljømerking til stede på arenaer der småbarnsforeldre og de som jobber med barn søker informasjon eller tar sine innkjøpsvalg. Målet er å bygge opp kunnskap om hvordan svanemerkede produkter sikrer tryggere produkter som minsker miljøbelastningen.

En av aktivitetene i God start er en informasjonspakke om trygge miljøvalg for småbarnsfamilier og helsestasjoner. I april ble den nye velkomstpakken "Trygge valg for barn og miljø" lansert på Helsesøsterkongressen i Trondheim. Pakken består av brosjyre, DVD og en pose med svanemerkede vareprøver for mor og barn. Nyfødtposene og informasjonen deles blant annet ut til nybakte foreldre gjennom helsestasjoner.

Festivalsommeren

Som en del av satsningen på småbarnsfamilien var Svanemerket på flere festivaler i løpet av 2011. På festival kan Miljømerking snakke med foreldre i positive omgivelser og vise frem noe av det tilbudet som finnes av svanemerkede produkter. Som tidligere år var Svanemerket til stede på Øyafestivalen med bleieskiftstasjon og tilhørende pleieprodukter som et tilbud til småbarnsforeldrene på festivalen. Med et større telt enn tidligere år ble også pleieprodukter til voksne vist frem og loddet ut gjennom miljøquiz.

Svanemerket deltok også på Miniøya, en musikkfestival for barn, med bleieskiftstasjon, sandkasse og andre aktiviteter for barn. På barnas miljøfestival i Frognerparken var det også en stallestasjon med svanemerkede produkter og informasjonsmateriell. Her fikk også de fremmøtte se en spesialskevett dans til Svanhild-figurens egen barnesang på hovedscenen.

Prisbelønnet og "best i test"

Svanemerket har krav både til miljø og kvalitet, og svanemerkede varer og tjenester er ofte test- og prisvinnere. Her er noen av dem:

Scandic fikk Nordisk Råds miljøpris.

Rica Park Hotel i Stavanger ble kåret til Norges beste hotell av Tripadvisor brukere. Rica Nidelven ble nummer to.

Samsung TV ble best i test hos TV2 hjelper deg.

Trykkeriet Grøset ble kåret til "grønneste bedrift" av Oslo kommune.

Produktgrupper og produkter

I Miljømerking arbeider det ingeniører, kjemikere, biologer og toksikologer som brenner for å bidra til grønnere produksjon og bedre miljøvalg for forbrukerne.

Utviklingstakten i samfunnet, teknologien og produksjonsmetodene er rask. Det er bra, for da åpner det seg hele tiden nye muligheter for miljøbesparelser. Det er viktig for Svanemerkets effekt og troverdighet å være i toppsjiktet når det gjelder kunnskap om miljø, produksjon og forbruk.

Forsiktig med nano

Nanoteknologien er grensesprengende og kan løse noen av våre største problemer. Den kan hjelpe oss med å lage materialer som isolerer bedre eller som er super-tynne og bøyelige.

Stoffenes egenskaper er helt annerledes på nanonivå enn det vi er vant til. Aluminium på nanopartikkelnivå er høyeksplosivt, gull er knallrødt, og nano-titandioksid er helt usynlig.

Svanemerket har en føre-var-holdning til løse nanopartikler. Den kommersielle bruken av produkter med nanopartikler øker mye raskere enn forskningen på konsekvensene for forbrukernes helse og naturen. Det er behov for å vite mer om hvordan disse ukjente partiklene oppfører seg i møte med kroppen og naturen. Inntil kunnskap og dokumentasjon er på plass, forbyr Svanemerket nano på partikkelnivå i nesten alle produktgrupper.

Kriteriene for gulv og kjøleskap har forbud mot nanopartikler. I begge produkter ønsker noen produsenter å tilsette nanopartikler for å skape anti-bakterielle overflater. Dette er ikke tillatt i de svanemerkede produktene.

Helhetlig tilnærming – også til genmodifisering

Ved å endre den genetiske sammensetningen til planter eller dyr kan de få helt nye egenskaper. Bruk av gentek-

nologi brukes mer og mer for å dyrke mais, soya, raps og bomull.

Flere og flere produktgrupper kan inneholde stoff fra genmodifiserte planter. Miljømerking fikk Senter for biosikkerhet (Genøk) til å analysere forskningen på området. De fant at nesten ikke noe av det foreliggende forskningsmaterialet gjør livssyklusanalyser av GMO. Som regel gjelder analysene bare selve dyrkingsfasen.

Svanemerket vurderer alltid helheten når kravene skal settes for hva som er det beste for miljøet. Alt henger sammen med alt, og et valg i én del av produksjonskjeden får konsekvenser også i de andre. Da er det ikke tilstrekkelig å bare studere frøet på åkeren.

Svanemerket er tilbakeholdne med å åpne opp for større bruk av GMO i svanemerkede produkter. Det er for eksempel krav om at svanemerket papir blir produsert uten bruk av genmodifisert tømmer og stivelse fra genmodifiserte poteter.

Svanemerkede matvarer

Det er vanskelig å finne ut hvilke matvarer som er de beste miljøvalgene. Publikumsundersøkelser viser at mange forbrukere ønsker seg denne typen informasjon. Samtidig er det et stort potensial for miljøforbedring i matvareproduksjonen. Både dyrkingsmetoder, energibruk, tilsetningsstoffer, genmodifisering og avfallsproblematikk er sentrale stikkord. Derfor har Nordisk miljømerking i 2011 besluttet å gå inn på matvareområdet, og arbeider nå med å utvikle kriterier for svanemerking av bakerier og brød.

Svanemerket forbyr parabener

I 2011 var det flere store medieoppslag om parabener og helseeffektene disse miljøgiftene kan gi. Det er skremmende for mange forbrukere at skadelige stoffer kan trenge gjennom huden og komme inn i kroppen, der de kan gjøre ubotelig skade. Svanemerket har vært oppmerksom på de helsefarlige parabenene lenge, og

gradvis forbudt dem i kriteriene på alle produktområdene der de forekommer.

Kriterieutvikling 2011

Både Svanen og EU Ecolabel ("Blomsten") utvikler kriterier for forskjellige produktgrupper. Kravene gjelder uavhengig av hvor i verden produktene er produsert. Innenfor hver produktgruppe tildeles lisenser til produsenter som kan dokumentere at de oppfyller alle kravene i kriteriedokumentet.

EU Ecolabel har utviklet krav til 26 produktgrupper.

Det finnes tre lisenser for norske produkter med EU Ecolabel. De tre lisensene omfatter totalt 82 produkter, hvorav 78 er malingsprodukter og 4 er universalrengjøringsmidler.

Lisenser for Svanemerket

Tallene på neste side gjelder både lisenser gitt til norske produsenter og registreringer. Registreringer er lisenser som er gitt i et annet nordisk land og som er registrert for salg i Norge. Kolonnen merket "Endr. 10/11" gjelder netto endring for Svanemerket siste år.

Produktkriterier for Svanen 2011

Svanemerket har utviklet 63 kravdokument for cirka 200 produkttyper. 9 kravdokumenter er endret/skjerpet i 2011. Kravdokumentet for kompressorer gikk ut 31.12.2011 og vil ikke bli videreført.

Flere produkter merket

For Norden totalt var det 2135 lisenser for Svanemerket ved utgangen av 2010, noe som tilsvarer over 8000 produkter.

Siste år er det en økning på 10 prosent i antall svanemerkede produkter på det norske markedet til 4000 produkter. I 2011 kom de første svanemerkede produktene innenfor rengjøringsmidler for næringsmiddelindustrien. Det var 100 prosent økning eller mer innenfor bleier/hygieneprodukter og innendørsmaling. De største gruppene er trykkerier, dagligvarebutikker og hotell.

Kontroll

Miljømerking utfører inspeksjon og kontroll hos alle produsenter før Svanelisens innvilges. Sekretariatene i alle de nordiske landene gjennomfører også årlige etterkontroller.

Kontroll i Asia

Svanemerket stiller eksakt samme krav til produksjon og miljøforhold over hele verden. Miljømerking har inngått en avtale med Veritas om inspeksjon og kontroll av produsenter i Kina og resten av Asia som ønsker Svanemerket.

Informasjon og pressekontakt

Nettsidene www.svanemerket.no er den viktigste kanalen for formidling av informasjon fra Miljømerking. Gjennomsnittlig sett hadde nettsidene 5 500 besøkende per måned i 2011. Det ble publisert 103 artikler på nettsidene.

46 av artiklene på nettsidene omtaler Miljømerkings arbeid og ståsted i forhold til aktuell miljødebatt samt administrative nyheter. I dette er også pressemeldinger, debattinnlegg og omtale av arrangementer inkludert.

16 av artiklene på nettsidene omtaler nye produkter som har fått lisens til å bruke miljømerket. 25 artikler omtaler miljøkrav under utvikling og revisjon, eller miljøkrav generelt.

Kontakt med pressen

Miljømerking registrerer god interesse for miljømerking og Svanemerket blant journalister, men det har vært en nedgang i omtale av miljø saker generelt etter noen år med svært stor oppmerksomhet rundt klimaspørsmål.

I henhold til medieovervåking på Opoint ble Svanemerket nevnt i 549 oppslag i norske medier i 2011. Mest omtalt er saker innenfor byggebransjen og bolig. Det har også vært skrevet mye om dagligvarebutikker, kosmetiske produkter, hoteller og om Svanemerket generelt.

Styrets årsberetning 2011

Styrende organer

Det er avholdt seks styremøter i Norge og fire møter i Nordisk Miljømerkningsnemnd i 2011. I tillegg ble det avholdt ett felles nordisk styreseminar i Sverige.

Posisjon

Antall norske Svanelisenser og -registreringer økte med 7 prosent i 2011 (fra 556 til 594), mens antallet svanemerkete produkter og tjenester økte med 10 prosent i Norge. Ved utgangen av 2011 var det ca 4 000 svanemerkede produkter og tjenester i Norge.

Sekretariat

Sekretariatet holder til i Tordenskiolds gate 6B, Oslo. Totalt har 27 personer vært ansatt i det norske sekretariatet i hele eller deler av 2011. To ble nyansatt, to sluttet og en kom tilbake fra fødselspermisjon i 2011. Gjennomsnittlig antall ansatte var 25,4. Det ble utført 24,5 årsverk i 2011.

I tillegg huser sekretariatet Nordisk koordinator som inngår i beregningene for papirforbruk, strømforbruk og avfall.

Arbeidsmiljø

De ansatte har stor mulighet til å påvirke egen arbeidssituasjon og oppnevner ett medlem til Miljømerknings styre. De ansatte velger også verneombud. Sekretariatet har tilbud om bedriftshelsetjeneste, og det ble gjennomført medarbeidersamtaler med alle ansatte i 2011.

De største utfordringene i det fysiske arbeidsmiljøet er arbeidsmengden og stillesittende arbeid foran data-skjerm. I 2011 har fysioterapeut vurdert arbeidsplassen til nyansatte og enkelte andre ansatte. Fysioterapeuten har kommet med tips til øvelser og utstyrsanbefalinger. Dette er fulgt opp. Alle ansatte har heve-senkebord og nye kontorstoler. Miljømerking er IA-bedrift.

Sykefraværet i 2011 var 4,1 prosent. Langtidsfraværet utgjør 2,4 prosent og korttidsfraværet 1,7 prosent. Sykefraværet har gått ned fra 5 prosent i 2010. Nedgangen skyldes lavere korttidsfravær. Langtidsfraværet på 2,4 prosent er likt med 2010. Sykefraværet var 2,7 prosent i 2009.

Sykemeldte personer er fulgt opp grundig i tråd med IA-avtalen og i samarbeid med NAV. Det er registrert en kneskade i 2011 som følge av et fall. Skaden er rapportert til rette instanser og vil høyst sannsynlig ikke gi varige mén.

HMS-systemet bidrar til å sikre et godt arbeidsmiljø. Verneombud, brannansvarlig og administrasjonssjef har gjennomført en vernerunde der elsikkerhet, brannfeller og rømningsveier ble gjennomgått. Noen avvik ble registrert og rettet.

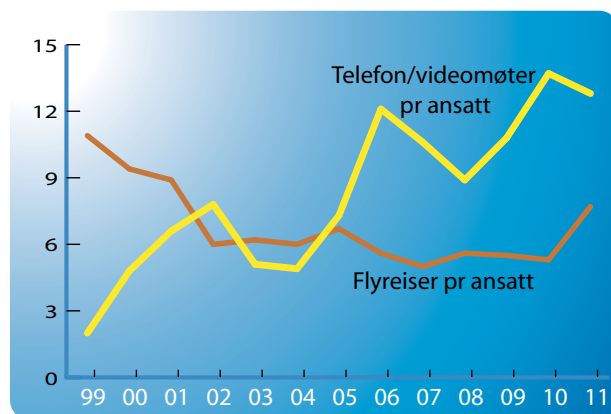
Likestilling

Kvinneandelen i 2011 var 70,4 prosent. I 2010 var den 64,3 prosent og i 2009 62,5 prosent. Miljømerking har kvinnelig direktør. Tre kvinnelige ansatte har arbeidet deltid i hele eller deler av 2011. Gjennomsnittslønnen til kvinner var 102,1 prosent av gjennomsnittslønnen til menn i 2011 mens den var 103,5 prosent i 2010.

Miljømerknings styre hadde mannlig styreleder og kvinnelig nestleder i 2011. 55 prosent av styremedlemmene var menn.

Diskriminering

Miljømerking arbeider for mangfold blant våre ansatte. Ved utlysning av stillinger oppfordres menn, personer med innvandrerbakgrunn og personer med redusert funksjonsevne til å søke. Kontorlokaler er tilgjengelig via heis og lokalene har handikaptoalett. Miljømerking tolererer ikke noen form for diskriminering eller trakassering på arbeidsplassen.

Ytre miljø

De største miljøpåvirkningene ved Miljømerkings virksomhet kommer fra reising, energiforbruk, papirforbruk, innkjøp og avfall.

Telefonmøter, videomøter og flyreiser

For å redusere antall flyreiser, har de nordiske sekretariatene brukt telefonkonferanser siden 1999 og videokonferanser siden 2005. I 2011 var det en liten nedgang i telefon- og videomøter, fra 341 til 324.

For perioden 1999 – 2011 har antall flyreiser tur/retur per ansatt i året gått ned med 29 prosent, fra 10,9 til 7,7. I 2010 var det i gjennomsnitt 5,3 flyreiser per ansatt, så det er en liten økning siste år. Økningen skyldes arbeid med å skape en sterkere nordisk organisasjon.

Utslipp av CO₂ som følge av flyreiser i 2011 er beregnet til ca. 27,4 tonn, mens utslipp fra bilbruk er beregnet til ca 0,4 tonn. Dette gir utslipp på 1 094 kg CO₂ per ansatt, en økning på 39 prosent i forhold til 2010. Utslipp fra fly- og bilreiser er kompensert ved kjøp av CO₂-kvoter fra EUs kvotemarked.

Miljømerking har innendørs sykkelparkering for de ansatte, men ingen parkeringsplasser for biler. De ansatte bruker kollektivtransport, sykler eller går til og fra jobb.

Papirforbruk

I perioden 1999 – 2010 er papirforbruket nesten halvert, fra 224 000 ark i 1999 til 126 000 i 2011. Dette gir et årlig forbruk på ca 4 800 ark per ansatt, noe som er en økning på 6 prosent sammenlignet med 2010.

Energiforbruk

Energiforbruket inklusive andel av felles strømforbruk og fjernvarme i bygget var 102 538 kwh eller 3 884 kwh

per ansatt i 2011. Totalt energiforbruk gikk ned med 2,4 prosent, mens energiforbruk per ansatt gikk ned med 4,3 prosent. Andre leietakere i samme bygg har 26 – 52 prosent høyere strømforbruk enn Miljømerking (felles forbruk i bygget holdt utenfor).

Innkjøp

Sekretariatet kjøper miljømerkede varer og tjenester når det er tilgjengelig. Sekretariatet bruker blant annet svanemerkede papirprodukter, kontormøbler, multifunksjonsmaskin og skriver. Lokalene blir rengjort av svanemerket rengjøringsbyrå.

På tjenestereiser velges miljømerkete hoteller der dette finnes. Ved arrangement av møter, kurs og konferanser foretrekkes miljømerkede hoteller med konferansefasiliteter.

Ved bevertning foretrekkes økologiske produkter. Miljømerkede eller økologiske produkter foretrekkes ved innkjøp av gaver og profileringsartikler.

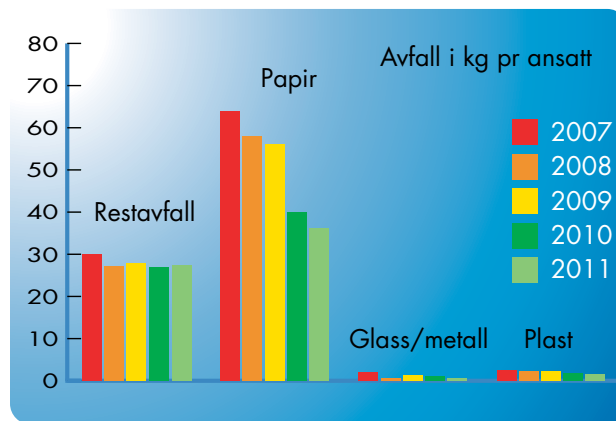
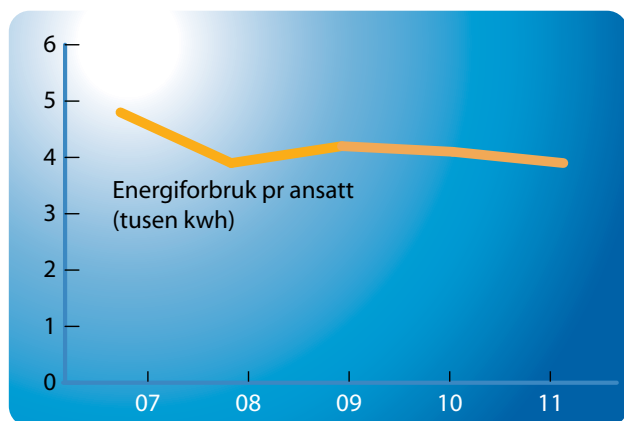
Avfallshåndtering

Miljømerking har kildesortering av papir, glass/metall og plast. Elektronisk avfall og tonerkassetter sendes til gjenvinning. Overskuddsmøbler er solgt eller gitt bort for gjenbruk.

Miljømerking veier alt avfall fra kontordriften. Det er nedgang fra 2010 til 2011 i avfallsmengde pr ansatt for alle fraksjoner unntatt restavfall.

Avfallsmengder per ansatt i 2011:

Papir	36,2 kg
Glass/metall	0,7 kg
Plast	1,5 kg
Restavfall	27,0 kg

Fortsatt drift

Miljømerking har i 2011 fortsatt sin positive utvikling og Svanen har ytterligere styrket sin posisjon i markedet. Antall miljømerkede varer og tjenester på det norske markedet fortsetter å stige. Det betyr fortsatt økte inntekter og flere medarbeidere, som igjen betyr økt innsats for miljøet!

Styret er svært tilfreds med at den gode utviklingen Svanen har hatt de seneste årene også fortsetter i 2011. Dette hadde ikke vært mulig uten bred kunnskap, enorm innsats og glødende engasjement fra de

ansatte i sekretariatet, noe som igjen har medført at Miljømerking i dag fremstår som en av landets absolutt ledende kompetansebedrifter på miljø.

Styret mener at årsregnskapet gir ett rettviseende bilde av Miljømerkings eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat for 2011. Styret bekrefter at årets resultat og framtidsutsiktene viser at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2011 er satt opp under denne forutsetning.

Oslo, 13.03.2012

Kjell Erik Øie (styreleder)

Gunhild Dalaker Tuseth (nestleder)

Per Roskifte

Kari Merete Andersen

Anne-Beth Skrede

Kai J. Gulbrandsen

Carl Peter Aaser

Gunstein Instefjord

Marte Kjølborg Thommesen

Alvhild Hedstein (direktør)

Resultatregnskap

	Note	2011	2010
Inntekter			
Statstilskudd	2	6 872 000	5 727 000
Tilskudd fra NMR	3,7	3 895 702	3 369 783
Avgifter Svanemerket		18 456 738	16 058 875
Avgifter Blomstmerket		431 821	448 422
Svanens innkjøperklubb		225 000	278 333
Andre inntekter	2, 4	2 900 894	2 283 202
Sum driftsinntekter		32 782 155	28 165 615
Driftskostnader			
Kommunikasjon/markedsføring	5	5 758 959	5 033 795
Lønn og sosiale kostnader	6	17 723 118	15 894 456
Honorarer	7, 8	3 361 135	1 861 577
Reiser og andre personalkostnader		1 032 935	1 042 860
Maskiner og inventar		409 345	341 924
Andre driftskostnader	8	2 403 906	3 335 316
Tap på fordringer	1	- 15 936	234 009
Sum driftskostnader		30 673 462	27 743 937
Driftsresultat		2 108 693	421 678
Finansinntekter og kostnader			
Finansinntekter	9	412 825	292 846
Finanskostnader	9	48 626	70 144
Netto finansposter		364 199	222 702
Årsoverskudd		2 472 892	644 380
Disponering av årsoverskuddet			
Avsatt til annen egenkapital		389 617	144 380
Avsatt til prosjekter	11	2 083 275	500 000
Sum disponert		2 472 892	644 380

Balanse pr 31.12

	Note	2011	2010
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	1	480 426	484 871
Forskuddsbetalte kostnader		120 534	51 776
Andre kortsiktige fordringer		817 712	779 829
Sum fordringer		1 418 672	1 316 476
Bankinnskudd og kontanter	10	16 311 939	15 037 752
Sum omløpsmidler		17 730 611	16 354 228
Sum eiendeler		17 730 611	16 354 228

	Note	2011	2010
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Grunnkapital		274 000	274 000
Sum grunnkapital		274 000	274 000
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital		6 091 786	5 702 170
Sum opptjent egenkapital		6 091 786	5 702 170
Sum egenkapital		6 365 786	5 976 170

Gjeld

<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		4 817 005	5 899 988
Skyldige offentlige avgifter		1 338 590	1 319 427
Påløpte feriepenger		1 468 057	1 373 049
Påløpte kostnader		15 000	28 590
Avsatt til prosjekter	11	2 083 275	500 000
Annen kortsiktig gjeld	3, 4	1 642 898	1 257 004
Sum kortsiktig gjeld		11 364 825	10 378 058
Sum gjeld		11 364 825	10 378 058
Sum egenkapital og gjeld		17 730 611	16 354 228

Oslo, 13.03.2012

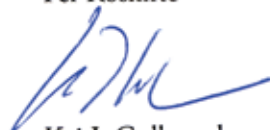

Kjell Erik Øie (styreleder)

Gunhild Dalaker Tuseth (nestleder)

Per Roskifte

Kari Merete Andersen

Anne-Beth Skrede

Kai J. Gulbrandsen

Carl Peter Aaser

Gunstein Instefjord

Marte Kjølberg Thommesen

Alvild Hedstein (direktør)

Noter til årsregnskapet for 2011

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapspraksis for små foretak. Regnskapet er basert på de grunnleggende regnskapsprinsipper som sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Det er tatt hensyn til sikring og porteføljestyring. Inntekt inntektsføres når den er opptjent. Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt inntektsføres. Varige driftsmidler kostnadsføres i perioden de kjøpes inn. Forsikret pensjonsforpliktelse er ikke balanseført, kostnaden er lik premien. Leieavtaler er ikke balanseført. Kundefordringer er oppført til pålydende verdi, men det er foretatt en avsetning til mulige tap med kr 165 000 mot kr 185 679 i 2011. Dette har medført en nettogevinst i tap på fordringer for 2011. Årsregnskapet er avlagt etter samme prinsipper som i foregående år.

Note 2 Offentlige tilskudd

I 2011 har Miljømerking mottatt kr 5 822 000 i driftstilskudd fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) og kr 1 050 000 i driftstilskudd fra Miljøverndepartementet. Ca 1,1 mill. kr av driftstilskuddet fra BLD er brukt til forvaltning av det europeiske miljømerket EU Ecolabel.

Til forskjellige prosjekter har Miljømerking mottatt statlig prosjektstøtte på til sammen kr 1 700 000. Prosjektmidler på kr 460 352 ble overført fra 2010 til 2011. Begge disse beløpene, totalt 2 160 352, er inntektsført i 2011 under andre driftsinntekter.

Note 3 Nordisk Ministerråd

Miljømerking har i 2011 fått utbetalt til sammen kr 4 608 654 til dekning av stilling som nordisk koordinator for Nordisk Miljømerking, og ulike nordiske aktiviteter. Kr 230 653 ble utbetalt men ikke brukt i 2010 og var bokført som annen kortsiktig gjeld per 31.12.2010. Midlene er brukt i 2011. Totalt kr 3 895 703 er brukt i 2011. Kr 943 604 står oppført i balansen som annen kortsiktig gjeld per 31.12.2011.

Note 4 Andre inntekter

I posten inngår prosjektinntekter på kr 2 864 394, hvorav kr 2 160 352 er statlig prosjektstøtte. I 2011 mottok vi kr 910 000 i ikke-statlig prosjektstøtte, hvorav kr 704 042 er inntektsført i 2011. Resterende prosjektstøtte på kr 205 958 er overført til 2012 og står oppført i balansen som annen kortsiktig gjeld per 31.12.2011. I posten inngår også kr 36 500 i kursinntekter.

Note 5 Kommunikasjon og markedsføring

De reelle direkte kommunikasjons- og markedsføringskostnadene i 2011 er kr 6 258 959 fordi disponeringen av kr 500 000 i årsregnskapet for 2010 er brukt i 2011.

Note 6 Ansatte og godtgjørelser

Lønnskostnader	2011	2010
Lønninger	13 852 965	12 284 257
Arbeidsgiveravgift	2 175 359	1 941 659
Pensjonskostnader	1 391 720	1 435 653
Andre ytelser	303 074	232 887
Sum	17 723 118	15 894 456

	2011	2010
Gjennomsnittlig antall ansatte	26,4	25,9
Antall årsverk	25,5	24,4

Lønn og godtgjørelser 2011

	Direktør	Regnskapsfører	Revisor	Styret
Lønn	777 702	121 406	24 500	224 600
Annet	7 938			
Pensjonspremie	80 213			
Sum	865 853	121 406	24 500	224 600

Merverdiavgift er ikke inkludert i regnskapsfører- eller revisjons-honoraret.

Miljømerking plikter å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning er ytelsesbasert og tilfredsstillende kravene i denne lov. Forpliktelsene er dekket gjennom Statens pensjonskasse.

Note 7 Honorarer

Posten dekker nordiske stillinger og funksjoner plassert i andre nordiske sekretariater, oversettelser og konsulentoppdrag finansiert av bevilgningen fra Nordisk Ministerråd (NMR). Økningen fra 2010 til 2011 skyldes primært ansettelse av nordisk administrasjonssjef og nordisk prosjektsjef i 2011. Økningen kan også forklares ved at nordiske byråkostnader som i 2010 ble kostnadsført under andre driftskostnader, i 2011 er kostnadsført under honorarer. Over 2,6 mill kr av kostnadene i 2011 dekkes av NMR-bevilgningen.

I tillegg dekker posten sekretariatets faglige og administrative konsulentoppdrag.

Note 8 Andre driftskostnader

Nedgangen på posten kan forklares ved at nordiske byråkostnader som i 2010 ble kostnadsført under andre driftskostnader, i 2011 er kostnadsført under honorarer.

Note 9 Finansinntekter og -kostnader

Finansinntektene på kr 412 824 fordeler seg med kr 389 153 fra renteinntekter, kr 23 377 fra valutagevinst og kr 295 i fakturert purregebyr. Finanskostnadene på kr 48 626 fordeler seg med kr 48 024 fra valutatap og kr 602 fra rentekostnader.

Note 10 Bundne midler

I posten for bankinnskudd og kontanter inngår bundne skattekrekkmidler med kr 701 278 og husleiedepositum med kr 886 641.

Note 11 Avsatt til prosjekter

Avsetningen skyldes kontraktsbundne forpliktelser på to prosjekter. Miljømerking har i 2011 styrt mot et overskudd for å ha sikkerhet for å kunne finansiere kommunikasjons- og markedsføringsprosjekter som er igangsatt, kontraktsfestet og som går over flere år. Kr 1,5 mill kr av overskuddet disponeres til prosjektet "Barne-TV serien Blekkulf/Svanhild" hvor avtale er skrevet med Nordisk Film & TV AS. Prosjektet løper ut 2013, og disponeringen dekker kontraktsfestede forplikter i 2012. I tillegg disponeres kr 583 275 til prosjektet "Teknisk utvikling av hjemmeside på ny plattform" hvor avtale er skrevet med Logica Norge AS. Prosjektet startet opp i 2011 og avsluttes i 2012.

Til styret i Stiftelsen Miljømerking i Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Jeg har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Miljømerking i Norge, som består av balanse pr. 31. desember 2011, resultatregnskap som viser overskudd på kr 2.472.892,- for regnskapsåret avsluttet pr. denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Min oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av min revisjon. Jeg har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at jeg etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter min oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for min konklusjon.

Konklusjon

Etter min mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Miljømerking i Norge pr. 31. desember 2011 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på min revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener jeg at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på min revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger jeg har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener jeg at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på min revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger jeg har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener jeg stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, den 17. mars 2012

Helge Thorvik

Statsautorisert revisor

Miljømerking

Tordenskiolds gate 6B, 0160 Oslo
tlf 24 14 46 00, faks 24 14 46 01
www.svanemerket.no

Svanemerket trykksak fra Oslo Forlagstrykkeri AS, lisensnummer 241 798